

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/998
Toplantı Tarihi/Sayısı : 25.10.2022/24
Karar Numarası : 2022/766
Başvuran : Y. T.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Adalet Bakanlığı
Muhatap Adres : --

I.BAŞVURUNUN KONUSU

1.Başvuru; kapalı ceza infaz kurumunda hükümlü olarak bulunan başvuranın, herhangi bir dini inanca sahip olmamasına rağmen iyi hale esas alınan iyileştirme planında cezaevi idaresi tarafından kendisinden din eğitimi ve manevi rehberlik başlığı altında birtakım faaliyetlerde bulunmasının istenmesinin inanç temelinde ayrımcılık yasağını ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

II.İNCELEME SÜRECİ

2.Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. ... T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan ... M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna 15 ay önce naklen geldiğini, Gözlem Kurulunun 16.06.2022 tarihinde kendisi hakkında iyi halli olmadığına dair karar verdiğini, karara karşı ... İnfaz Hakimliğine başvurduğunu, sonrasında hakkında Kurum idaresi tarafından 07.07.2022 tarihinde iyileştirme planı yapıldığını,

b. Söz konusu planda din eğitimi ve manevi rehberlik ile ilgili konularda manevi rehberlik birimine başvurmasının istendiğini, kendisinin herhangi bir inanca sahip olmadığını, tabi olmadığı bir inancın eğitim ve programlarına katılmasının önerilmesinin ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmektedir.

3.Muhatap ise yazılı görüşünde özetle; Eğitim Servisi İyileştirme planındaki Eğitim ve Öğretim programları, İş ve Meslek Eğitimi programları, Destek programları, Yeteneğine Uygun Öneriler ve Yönlendirme İş Birliği programlarına hükümlülerce katılımın zorunlu tutulmadığını, sadece öneride bulunulduğunu, başvuran Y. T.'nin bahse konu din eğitiminin zorunlu tutulduğu iddiasının gerçekleri yansıtmadığını, talep etmesi durumunda da bu önerinin yapılmayarak değerlendirilmeyeceğini, nitekim başvuranın 08.08.2022 tarihinde iyileştirme planındaki Din Eğitimi ve Manevi Rehberlik bölümlerini istemediğini belirten dilekçe vermesi üzerine, planın din eğitimi ve manevi rehberlik bölümlerinde herhangi bir öneri yapılmadan yeniden düzenlendiğini, söz konusu iyileştirme planının yazı ekinde gönderildiğini ifade etmiştir.

4.Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvurandan 05.09.2022 tarihli yazı ile yazılı görüş istenmiş ancak başvuran yazılı görüşünü Kurumumuza sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5.Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir;

“Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.(...)Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.”

6.6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 2'nci maddesinin (d) bendine göre: *“Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi”* ifade eder.

7.Mezkûr Kanun'un “Eşitlik ilkesi ve Ayrımcılık yasağı” başlıklı 3'üncü maddesi ise şöyledir;

“Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

Bu kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

Ayrımcılık yasağının ihlali halinde, konuya ilişkin yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.”

8.Mezkûr Kanun'un “Ayrımcılık türleri” başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan ayrımcılık türleri şöyledir; *“a) Ayrı tutma b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama c) Çoklu ayrımcılık ç) Doğrudan ayrımcılık d) Dolaylı ayrımcılık e) İşyerinde yıldırma f) Makul düzenleme yapmama g) Taciz ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.”*

9.Mezkûr Kanun'un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir; *“Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz...”*

10.6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, Kurum'un, *“ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”* le görevli olduğu düzenlenmiştir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11.6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “Başvurular” başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasında *“Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.”* hükmü bulunmaktadır. Bu çerçevede başvuran tarafından yapılan başvuruya ilişkin ön inceleme neticesinde konunun, Kurumumuzca esas incelemesi yapılabilecek bir başvuru olarak değerlendirilebileceği sonucuna varılmıştır.

12.Somut olayda başvuran; herhangi bir inanca sahip olmamasına rağmen, iyi hale esas alınan iyileştirme planında cezaevi idaresi tarafından kendisinden din eğitimi ve manevi rehberlik başlığı altında birtakım faaliyetlerde bulunmasının istenmesinin, inanç temelinde ayrımcılık yasağını ihlal ettiğini iddia etmektedir. Muhatap; başvuranın 08.08.2022 tarihinde, iyileştirme planındaki Din Eğitimi ve Manevi Rehberlik bölümlerini istemediğini belirten dilekçe vermesi üzerine, ilgili bölümlerin herhangi bir öneri yapılmadan yeniden düzenlendiğini, söz konusu iyileştirme planının yazı ekinde gönderildiğini ifade etmiştir. Ekli iyileştirme planı incelendiğinde, başvuranın

talebi doğrultusunda plandaki din eğitimi ve manevi rehberlik b6l6mlerinin herhangi bir 6neride bulunulmadan başvuranın talebine uygun şekilde yeniden d6zenlendiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda başvuranın başvuruya konu taleplerinin muhatap tarafından yerine getirildiği anlaşılmış olup başvuru konusuz kaldığından karar verilmesine yer olmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Bařvuruda KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIğINA,
2. Kararın taraflara tebliđine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 g6n i6erisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 25.10.2022 tarihinde, OY BİRLİğİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOđLU
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Mehmet Emin GEN6
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye